

आधारभूतपत्रम् (Core paper)

MSA-C213 भारतीय-दर्शनम्

(Bharateeya-Darshanam)

खण्डः (Section) - 1- तर्कभाषा

खण्डः (Section) - 2-योगदर्शनम्

पाठ्यक्रमस्योद्देश्यम्-

अस्य पाठ्यक्रमस्य माध्यमेन छात्राणां तर्कशक्तेः सम्बर्द्धनं भारतीयदर्शनशास्त्रपरम्परायाः तद्गतविविधज्ञानविज्ञानस्य परिचयप्रदानञ्च विद्यते । योगदर्शनाध्ययनेन दिव्यजीवननिर्माणाय मोक्षाधिगमाय च प्रशिक्षणप्रदानं वर्तते ।

पाठ्यक्रम-अध्ययनपरिणामाः (Course Outcomes)-

- अस्य पत्रस्य अध्ययनेन छात्राः सत्यासत्यनिर्णये समर्थाः भविष्यन्ति । छात्राणां तर्कशक्तिर्वर्धिष्यते अनेन छात्राणां सत्कर्मषु सदाचारेषु एव प्रवृत्तिर्भविष्यति।

प्रस्तावितः पाठ्यक्रमः (Prescribed Course)

सकल-अर्जिताधिभारः 06 (Total Credit - 06)

- अष्टांगयोगशिक्षया छात्राणां जीवनं दिव्यं भविष्यति मोक्षप्राप्त्या च जीवनस्य सकलदुखनिवृत्तिर्भविष्यति।
- योगशास्त्रनिपुणाः छात्राः योगस्य प्रशिक्षेण धनं प्रतिष्ठां आत्मानन्दञ्च प्राप्स्यन्ति ।

खण्डानुरूपविभाजनम् (Unit-Wise Division)

खण्डः (Section) –1 तर्कभाषा

घटकम् (Unit) -1- प्रारम्भतः प्रत्यक्षप्रमाणपर्यन्तम्

घटकम् (Unit) -2- अनुमानलक्षणात् प्रामाण्यवादपर्यन्तम्

खण्डः (Section) –2 योगदर्शनम्

घटकम् (Unit) –1- प्रथमद्वितीयपादौ

घटकम् (Unit) –2- तृतीयचतुर्थपादौ

टिप्पणी- उक्तसर्वेषु खण्डेषु व्याख्यात्मकाः आलोचनात्मकाश्च प्रश्नाः प्रच्छद्यन्ते।

संस्तुतग्रन्थाः-

1. तर्कभाषा, व्याख्याकारः, श्रीनिवास शास्त्री, साहित्य भण्डार, मेरठा। 2. तर्कभाषा, गजाननशास्त्रीमुसलगाँवकरः, चौखम्बा, वाराणसी।
3. पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्याख्याकारः, ब्रह्मलीन मुनि, चौखम्बा, वाराणसी।
4. पातञ्जलयोगदर्शनम्, व्याख्याकारः, स्वामी हरिहरानन्द आरण्य, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।
5. पातञ्जल-योग-प्रदीपः, व्याख्याकारः- ओमानन्दतीर्थः, गीताप्रेस, गोरखपुर
6. योगदर्शनम् (विद्योदयभाष्यम्), आचार्य उदयवीर शास्त्री, सुकीर्ति पब्लिकेशन्स, 41मेधा अपार्टमेन्ट्स मयूर विहार-1 नई दिल्ली 91
7. योगदर्शनभाष्य, पं0 राजवीर शास्त्री, आर्षसाहित्यप्रचार ट्रस्ट, दिल्ली
8. भारतीयदर्शनम्- बलदेव उपाध्याय
9. भारतीय दर्शन का इतिहास- जयदेव वेदालंकार

10. Indian Philosophy vol. I, II S.11. History of Indian Philosophy, vol I, V.S.N. Das
Gupta